

Pěchota u nás a v cizině.

Štábní kapitán J. M. S m a z a l:

Pešadisko-artileriski glasnik.

Před krátkou dobou vyšlo první číslo nové jihoslovanské revue, sloučené z býv. „glasniků“ pěchotního a dělostřeleckého, v níž úvodní, programový článek napsal div. gen. Grgur V. Ristić, bývalý velitel sarajevské pěchotní střelecké školy, vynikající učitel a hlasatel praktické vzájemnosti mezi pěšáky a dělostřelci, jak jest ostatně viděti z přehledu hlavních myšlenek jeho úvahy i z výsledné realizace jeho snah o jednotný, společný časopis pro obě hlavní zbraně.

„Ze všech složek armády jsou v boji nejvíce na sebe odkázány pěchota a dělostřelectvo; v žádném jiném případě nezáleží tolik na důkladném a podrobném obapolném poznání a na stálé, těsné, vydatné a účinné spolupráci. Zkušenosti ze světové války nejlépe poučují o tomto kategorickém postulátu dneška pro vítězný zítřek, neboť právě velká válka dokázala, že, je-li pěchota nazývána „královnou boje“, přísluší artillerii stejně plným právem titul „královna palby“. Ovšem, tak jako každé hodnocení, každé uznání nebo čestná kvalifikace, i tato epitheta logicky zavazují k mnoha důsledkům. Je na biele dni, že společný úkol v boji poutá obě zbraně co nejtěsněji. Dosáhnouti úspě-

chu se ztrátami co nejmenšími je pro obě složky zásadní devisou a musí zůstat při všech jejich počinech a akcích vůdčím heslem. Aby se pak tato slova stala skutkem, životem, praxí, je třeba nejen součinnosti v boji, nýbrž stále, přímo tradiční spolupráce již v míru. K tomu směřuje jak výcvik velitelů a jednotek při společných, skupinových a závěrečných cvičeních, tak i cesta druhá, individuální studium každého z nás, jež je společnými sborníky podstatně usnadněno.

Nebylo snad ani zapotřebí opakovati tolik z myšlenek starého praktika, neboť máme na vlastní liše obdobný příklad, který vycházel z týchž předpokladů a směřuje k týmž cílům: k sdružení místo tříštění sil, k ekonomii práce a peněz, k vzájemnému poznání a tím i k odbornému zdokonalení k prospěchu vlastní zbraně i armádního celku. Mám na mysli nynější uspořádání „Vojenských rozhledů“, kde tato reorganisace byla zahájena počínajíc již XII. ročníkem a kde byla provedena ještě důkladněji, sdružujíc všechna odvětví vojenského organismu na prospěch všech jejich příslušníků.

Poněkud odlišná úprava nové jihoslovanské revue „Pešadisko — artileriski glasnik“ je vynucena místními poměry. Vychází v provinciálním Sarajevě, které je i sídlem pěchotní a dělostřelecké školy a z učitelského sboru obou učilišť jest určen i redakční kruh. Nový časopis chce si všimati jako obě dosavadní revue hlavně otázek taktických, technických a výcvikových; o této kontinuitě nás přesvědčuje obsah prvního čísla. Mimo to nezapomíná nová redakce ani nyní na novinky organizační a výzbrojní v cízích armádách a na cizí vojenskou literaturu knižní a revuální, z níž uveřejňuje ukázky, překlady, recenze, přehledy. Rozsah listu byl zvětšen o 60% (336 stran), avšak předplatné zvýšeno jen o jeden dinar, takže činí dnes 21 dinarů, což je na jugoslavské knižní poměry velmi levné.

K úplnosti informace dodávám, že „Pešadisko-artileriski glasnik“ není jedinou odbornou revuí; jezdecká škola v Zemuni vydává „Konjički glasnik“, pro letectvo je vydáván „Vazduhoplovni glasnik“ a redakční kruh, nominovaný z důstojníků hlavního štábu, rediguje všeobecně informační revui „Ratnik“.

Stábní kapitán gšt. Jiří Sommer:

2 cm těžká samočinná opakovačka „Oerlikon“.

Pěchota dlouho neměla účinné protitankové zbraně. Za války byla to jen německá protitanková puška ráže 1'2 cm. Ale její účinek nebyl dostatečný. Působila jen tehdy, podařilo-li se zasáhnouti některé z citlivých míst tanku. Kromě toho její zpětný náraz byl tak značný, že často lámal střelci klíční kost. Přes to její zavedení mělo velký psychologický účinek na německou pěchotu: zbavilo ji dosavadní úplné morální deprese.

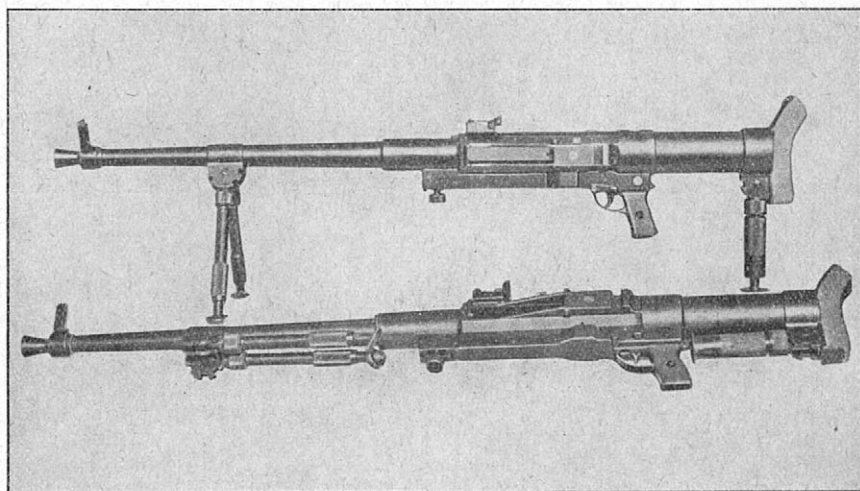
Před zavedením této pušky doporučovalo se pěchotě skrytí před útočícími tanky, nechat je převaliti se v důvěře, že při dalším postupu budou zničeny dělostřelectvem. Teprve proti nepřátelské pěchotě — následující tanky — měla se pěchota postaviti na odpor a izolovati tak tanky. Zvláště neohroženým jedincům doporučovalo se vrhati proti tankům svazky ručních granátů. Tyto pokyny pro pěchotu byly hodnoty velice problematické: která pěchota byla by je s to splniti? Myslím, že po válce by si už netroufal nikdo tento způsob protitankové obrany pěchotě doporučovati.

Dnes si na nedostatek protitankových zbraní nemůžeme naříkati. Kulomety velké ráže jsou s to čeliti úspěšně lehkým a středním tankům. Protitanková doprovodná děla se vypořádají i s nejtěžšími druhy tanků. Pokud tyto zbraně jsou už zavedeny u pěchoty některých států, jsou vesměs — jakožto zbraně těžší — přiřčeny a podřízeny přímo vel. praporu nebo pluku. S jejich zasazením se počítá za palebným sledem pěchoty a jinak ani není možno. Tyto zbraně mohou tedy prováděti střelbu proti tankům přestřelováním — nebo střelbou mezerami, a to buď z vlastní iniciativy nebo na žádost (upozornění) palebného sledu.

Vidíme, že 1. sled pěchoty, t. j. pěší roty, dosud žádné protitankové zbraně nemají a jsou odkázány na velitelství praporu nebo pluku. Není sporu, že by potřebovaly zbraně, která by byla s to čelit na malou vzdálenost lehkým a středním tankům. Pěší rota zesílená těžkými kulomety koná dnes často samostatné úkoly: tvoří předvoj, bočný voj, zadní voj, hlavní polní stráž, styčný oddíl atd. Nelze předpokládat, že bude vždy v těchto případech od praporu nebo od pluku vybavena protitankovou zbraní. Bylo by lépe, kdyby ji stále měla.

Vynalézti takovou zbraň pokusila se švýcarská zbrojovka Oerlikon svou těžkou samočinnou puškou. (Obr. 1.)

Těžká samočinná opakovačka Oerlikon.

Obr. 1.

Je to zbraň s blokovým uzávěrem, předkluzovým vypalováním a pevnou hlavní.

Při výstřelu je nábojnice v nábojové komoře dokonale uzavřena, zbraň je pro střelce úplně bezpečná. Po výstřelu vyvinuté plyny zabrzdí nejdříve závěr a vrhnou jej pak zpět. Zpětný pohyb závěru úplně spotřebuje zpětný tlak plynů, takže střelec nepocítí žádný zpětný náraz.

Zbraň střílí bez jakéhokoliv zpětného nárazu. Na masiv zbraně působí jen poměrně malá síla představné vzpruhy. Fysická námaha střelce je proto nepatrná. Střelec může vypálit bez únavy větší počet ran.

Nejčastější poruchy samočinných zbraní, jako zpříčení nábojnice nebo přetržení nábojnice zaviněné cizím tělesem v nábojní komoře, jsou u této zbraně jednoduchým zařízením vyloučeny.

Zbraň je zařízena jen pro palbu jednotlivými ranami. Zásobník se nasazuje se strany a obsahuje 5, 10 a 15 nábojů.

Konstrukce zbraně je velmi jednoduchá. Hlaveň je s pouzdrům závěru spojena způsobem, jakým se nasazuje bodák na pušku. Rozložení zbraně na 2 (po vynětí závěru na 3) díly je provedeno v několika vteřinách.

Obrázky v textu doplňují tento stručný popis zbraně. Celková váha pušky je 33 kg, může být tedy na kratší vzdálenost přenášena jedním mužem.

Největší výška dráhy letu na 400 m je 113 cm, takže chyby v postavení hledi nemají téměř vlivu na pravděpodobnost zásahu. Největší možná rychlost: 40 ran v minutě.

Jak z obrázku vidět, je puška vpředu opatřena otáčivou dvojnožkou, vzadu výsuvnou oporou. Lze tedy snadno střelci překonati nerovnosti terénu. Při přemístění zbraně lze obě opory složit podél zbraně. (Obr. 2.)

Střelivo nosí nabíječ v torbě, obsahující 100 nábojů, 2 velké a 3 malé zásobníky: vše dohromady váží 33 kg.

Na pochodu může zbraň přenášeti střelec na nosítkách, vážících 4 kg. Kromě toho má střelec brašnu s náhradními součástkami, vážící 4 kg. (Obr. 3.)

Střelec se samočinnou opakovací Oerlikon a brašnou se záložními součástkami.

Obr. 3.

Obsluhou zbraně jsou 2 muži: střelec a nabíječ. (Viz obr. 2.)

Ze zbraně lze též střelci z improvizovaného podstavce na nízko létající letadla.

Údaje, které nám o nové zbraně poskytuje továrna, jsou dosti kusé. Definitivní úsudek o zbraně bychom si mohli učiniti teprve po jejím vyzkoušení. Zdá se však, že výhody zbraně jsou tyto:

1. ochrání pěchotu proti lehkým a středním tankům na malou vzdálenost (asi do 500 m),

2. pro svou nenápadnost a malou spotřebu střeliva může být umístěna v 1. sledu.

3. bude skýtatí pěchotě účinnou podporu v palbě na kulometná hnízda, doprovodné zbraně a p., nouzově též v palbě na nízko létající obrněná letadla.

Její jedinou nevýhodou je její značná váha — což ovšem u zbraně tohoto typu můžeme očekávat: 33 kg (s nosítky, s brašnou se zál. součástkami 41 kg!) pro 1 muže a jen o toho může jít, protože na bojišti nemůže zbraň přenášeti rozloženou — přesahuje značně možné maximální zatížení pěšáka v boji. Střelec, i kdyby byl střídán, nebude za útoku stačiti 1. sledu: zůstane zpět tak, jak jsme toho byli často svědky za války u střelců s nevyhovujícími typy 1. kulometů (na př. 1. kul. Schwarzlose 7/12) — a nebude 1. sledu pěchoty zase nic platit.

Pomoc by se snad dala hledati ve zbraní menší ráže, s větší počáteční rychlostí, ale při zachování stejné průraznosti. Aby zbraň byla něco platná 1. sledu pěchoty, musila by míti poloviční váhu.

Puška sama v nynější podobě může prokázati pěchotě platné služby v obraně, dále v obraně různých SV., baterií v palebném postavení, trénů atd. — proti obrněným vozidlům — tedy všude tam, kde jednotka je zařízena v terénu, kde se stanoviště nemění příliš často, nebo tam, kde je možno zbraň naložiti na dopravní prostředek (u dělostřelectva, trénů atp.).

Z cizích revuí.

Revue d'Infanterie, ročník 1933, leden, čís. 484.

Lednové číslo letošního ročníku Revue d'Infanterie (1. leden 1933, čís. 484) přináší velmi zajímavou a poučnou studii majora Paillé o daleké palbě kulometné. Tato studie, jsouc výsledkem několikaleté práce a zkušenosti výběrného praktika, má za účel ukázati, co můžeme a co nemůžeme očekávat od daleké palby kulometné a zároveň rozptýliti některé iluze, které v té věci panují.

Účinnost kulometné palby je jako funkce dálky závisle proměnná vlivem těchto činitelů: přesnosti, charakterisované rozptylem, přípravy a zastrlení, jež má za účel umístiti palbu přesně na cíl, energie střely a plochosti dráhy. Rychlost střelby je sice také činitelem majícím vliv na účinnost, nezávisí však na dálece a proto ji pomijíme.

Přesnost střelby a rozptyl. O přesné hodnotě těchto veličin nemáme dosud dokonalých představ. Hodnota ta závisí ostatně značně i na různých proměnných, jako je opotřebování hlavně, nestejná jakost střeliva. Proto lze mluvit jen o přibližné a průměrné hodnotě. Autor uvádí podle zkušeností tyto přípustné hodnoty:

Šířkový rozptyl, volný kulomet:

dálka	600	1200	1800	2400	3000	3500 metrů
asi	10	12	14	16	19	22 dílců
to je	6	14	25	40	60	80 metrů

Výškový rozptyl: na tytéž dálky:

asi	5	7	10	16	32	54 dílců
to je	3	8	18	40	95	190 metrů

*) Prosincové číslo Revue d'Infanterie, roč. 1932 nepřineslo nic, co by naše čtenáře přímo zajímalo a proto si všimneme hned lednového čísla roč. 1933.